

КОМИСИЯ ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

Проект!

РЕШЕНИЕ №
от 2023 г.

На основание чл. 36, ал. 4 и чл. 90, ал. 4, изр. първо от Закона за електронните съобщения, във връзка с Решение № 101/30.03.2023 г. на Комисията за регулиране на съобщенията, както и на основание чл. 37, ал. 4 от Закона за електронните съобщения,

в изпълнение на задължителни указания, дадени с Решение № 383/11.04.2022 г. по а.д. № 151/2021 г. по описа на Административен съд София-област и с Решение № 2579/13.03.2023 г. по а.д. № 6206/2022 г. по описа на Върховен административен съд, седмо отделение,

като взе предвид Определение № 6993/10.06.2021 г. по а.д. № 3959/2021 г. и Определение № 12927/16.12.2021 г. по а.д. № 9494/2021 г. по описа на Върховен административен съд, определящ настоящото решение като общ административен акт,

КОМИСИЯТА ЗА РЕГУЛИРАНЕ НА СЪОБЩЕНИЯТА

РЕШИ:

1. Приема резултатите от проведеното обществено обсъждане, открито с Решение № 101/30.03.2023 г., **съгласно Приложение № 1 към настоящото решение.**

2. Да се публикува информация за резултата от общественото обсъждане на Интернет страницата на Комисията за регулиране на съобщенията, постъпилите становища, с изключение на частите, представляващи търговска тайна, приетите предложения, местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения, и мотивите за неприетите.

3. Приема резултати от проведените обществени консултации относно обявено намерение за ограничаване на броя на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие, обявено с Решение № 433 от 21.12.2020 г. на Комисията за регулиране на съобщенията, **съгласно Приложение № 2 към настоящото решение.**

Мотиви: С Решение № 35/28.01.2021 г. Комисията за регулиране на съобщенията (КРС, Комисията) прие резултатите от проведените обществени консултации относно обявено намерение за ограничаване на броя на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие. Решението на КРС е обжалвано.

Съгласно Определение № 6993/10.06.2021 г. по а.д. № 3959/2021 г. и Определение № 12927/16.12.2021 г. по а.д. № 9494/2021 г. по описа на Върховен административен съд, решение № 35/28.01.2021 г. на КРС е определено като общ административен акт.

С Решение № 383/11.04.2022 г. по а.д. № 151/2021 г. по описа на Административен съд София-област, първоинстанционният съд приема от правна страна, че оспореното Решение № 35/28.01.2021 г. на КРС е издадено от компетентен орган, в исканата от закона писмена форма, но при допуснати нарушения на административнопроизводствените правила и в нарушение на материалния закон.

**Приложение към Решение № 101/30.03.2023 г.:
Проект на решение, поставен на обществено обсъждане**

Съдът приема, че КРС на 23.12.2020 г. е поставила съобщение на страницата си за откриване на обществени консултации относно обявеното намерение, както и е направена публикация във в-к „24часа“ от 23.12.2020 г., но няма данни КРС да е провела процедура за обществено обсъждане, каквото е изискването на нормата на чл. 36 от ЗЕС. Няма данни да е бил изготвен проект на процесния общ акт, мотиви за изготвянето му и същият да е публикуван, както на страницата на комисията, така и в национален ежедневник. Оспорваното решение е прието по реда на чл. 37 ЗЕС след проведени обществени консултации, а не по реда на приемане на общ административен акт.

С Решение № 2579/13.03.2023 г. по а.д. № 6206/2022 г. по описа на Върховен административен съд, седмо отделение, касационната инстанция оставя в сила Решение № 383/11.04.2022 г. по а.д. № 151/2021 г. по описа на Административен съд София-област, след което преписката е върната на КРС за произнасяне при спазване на указанията по тълкуването и прилагането на закона, дадени с решението на АССО.

Указанията на съда са следните:

„Преписката да се върне на КРС на основание чл. 173, ал. 2, предл. Последно от АПК, след приключилите обществени консултации да проведе процедура по чл. 36 от ЗЕС и да се произнесе с мотивирано решение по чл. 90, ал. 4 от ЗЕС съдържащо произнасяне по всички възражения и предложения направени в хода на обществените консултации, които са свързани с предмета на поставения за обсъждане въпрос, с излагане на конкретни мотиви-фактически и правни основания, мотивирали изводите на комисията“.

В тази връзка е налице следната фактическа обстановка:

С Решение № 433 от 21.12.2020 г. КРС, Комисията обяви намерение за ограничаване на броя на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие. С оглед оптималното ползване на радиочестотния спектър за задоволяване на повишените потребности от високи скорости и добро качество за бизнеса и за потребителите, и отчитайки свободния ресурс в обхват 3.6 GHz, с Решение № 433 от 21.12.2020 г. КРС обяви обществена консултация по реда на чл. 90, ал. 2 от Закона за електронните съобщения (ЗЕС) за издаване на четири разрешения за ползване на честотен ресурс, както следва:

- едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3430-3500 MHz (70 MHz).
- едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3500-3600 MHz (100 MHz).
- едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3600-3700 MHz (100 MHz).
- едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3700-3800 MHz (100 MHz).

В намерението за предоставяне на свободния ресурс в обхват 3.6 GHz бе посочена позицията на КРС относно броя на разрешенията на честотния ресурс, които комисията в рамките на своята оперативна самостоятелност е решила да бъде предоставен.

В рамките на определения 21-дневен срок от датата на публикуване на съобщението за откриване на процедурата, в който заинтересованите лица трябва да представят писмени становища, в КРС постъпиха следните писма:

- писмо вх. № 10-00-1937Е/29.12.2020 г. и допълнение с вх. № 10-00-1937Е/14.01.2021 г. от „А1 България“ ЕАД (А1);

Приложение към Решение № 101/30.03.2023 г.:
Проект на решение, поставен на обществено обсъждане

- писмо вх. № 10-00-1943E/30.12.2020 г. от „Ти Ком“ АД, „Мобилни алтернативни комуникации“ АД (МАК АД) и Сдружение „Браншова асоциация на българските телекомуникационни оператори“ (БАБТО).

- писмо вх. № 10-00-52E/13.01.2021 г. от „Българска телекомуникационна компания“ ЕАД (БТК ЕАД);

- писмо вх. № 10-00-56/ 14.01.2021 г. от „Теленор България“ ЕАД (Теленор);

А1, БТК ЕАД и Теленор са заявили конкретни намерения за издаване на предложените от КРС разрешения. Радиочестотна лента 3600-3700 MHz е заявена като предпочитана от две предприятия (А1 и БТК ЕАД), които са заявили намерения за придобиване и на останалите две ленти 3700-3800 MHz и 3500-3600 MHz. Теленор е заявил намерение за придобиване само на лента 3700-3800 MHz. А1 е заявил едно разрешение с предоставяне на лента 3600-3700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz.

„Ти Ком“ АД, „Мобилни алтернативни комуникации“ АД (МАК АД) и Сдружение „Браншова асоциация на българските телекомуникационни оператори“ (БАБТО), са заявили алтернативни предложения, изложени подробно в мотивите на настоящото решение и Приложение № 2 към решението.

С оглед на броя на подадените по чл. 90, ал. 3, т. 1 от ЗЕС намерения за ленти 3600-3700 MHz 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz, с Решение № 35/28.01.2021 г. КРС реши, че техният брой е по-голям от броя на разрешенията, които могат да бъдат издадени от комисията. Съгласно чл. 93, ал. 1 от ЗЕС, в случай че наличният спектър не е достатъчен за ползване от всички лица подали намерение, комисията уведомява всички заявители за постъпилите намерения и обявява конкурс или търг. Предвид горното КРС, с Решение № 35/28.01.2021 г. прие резултатите от проведените обществени консултации, като до А1, БТК ЕАД, „Ти Ком“ АД, МАК АД, БАБТО и Теленор са изпратени писма за постъпилите намерения.

Както бе посочено по-горе Решение № 35/28.01.2021 г. на КРС е обжалвано от МАК АД.

Междувременно със свое решение № 36 от 28.01.2021 г. (обн. ДВ, бр. 9 от 2 февруари 2021 г.) КРС обяви търг с тайно наддаване за издаване на разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за осъществяване на електронни съобщения чрез наземна мрежа, позволяваща предоставяне на електронни съобщителни услуги със срок 20 (двадесет) години.

Съгласно т. 5.1 от Решение № 36/28.01.2021 г. срокът за подаване на заявления беше до 17.30 часа на 25.02.2021 г.

До изтичане на посочения срок в КРС бяха подадени заявления, както следва:

1. „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ“ ЕАД - с вх. № 19-00-4/25.02.2021 г.:

2. „А1 БЪЛГАРИЯ“ ЕАД - с вх. № 19-00-5/25.02.2021 г.;

3. „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД - с вх. № 19-00-6/25.02.2021 г.

Във връзка с Решение № 101/17.03.2021 г. на КРС (обн. ДВ бр. 24 от 23.03.2021 г.) на 06 април 2021 г. се проведе търг с тайно наддаване за издаване на разрешения за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за осъществяване на електронни съобщения чрез наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги (режим на работа TDD),
с национално покритие.

В следствие на проведения търг КРС издаде следните разрешения:

С Решение №171 от 11.05.2021 г. е издадено на „А1 БЪЛГАРИЯ“ ЕАД разрешение № 02448/11.05.2021 г. за ползване на индивидуално определен ограничен

ресурс – радиочестотен спектър в обхват 3,6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие за срок от 20 (двадесет) години, считано от 11.05.2021 г. до 11.05.2041 г.

С Решение №172 от 11.05.2021 г. е издадено на „БЪЛГАРСКА ТЕЛЕКОМУНИКАЦИОННА КОМПАНИЯ“ ЕАД разрешение № 02449/11.05.2021 г. за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър в обхват 3,6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие за срок от 20 (двадесет) години, считано от 11.05.2021 до 11.05.2041 г.

С Решение №173 от 11.05.2021 г. е издадено на на „ТЕЛЕНОР БЪЛГАРИЯ“ ЕАД разрешение № 02450/11.05.2021 г. за ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър в обхват 3,6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие за срок от 20 (двадесет) години, считано от 11.05.2021 г. до 11.05.2041 г.

Предприятията усвоиха предоставения им ресурс и в следствие с Решение 334, 335 и 336 от 13.10.2022 г. КРС предостави допълнителен спектър на предприятията. Мотивите за предоставяне на ресурса са, че предприятията имат устойчиво мрежово развитие, като предлагат иновативни услуги по различни технологии. Обхват 3,6 GHz се ползва за 5G като се наблюдава тенденция за нарастване броя на базови станции, работещи в този обхват. Предоставянето на още 20 MHz на всяко предприятие дава възможност да се увеличи максимално достижимата скорост на предаване на данни, а това е предпоставка за посрещане нуждите от нарастващ трафик на потребление.

Мобилните мрежи на дружествата са оптимизирани, което води до ефективно ползване на ресурса. Допълнителният спектър ще може да се ползва не само за нуждите на изградените до този момент мрежи, но и за тяхното разширение и развитие в следващи етапи на модернизация. Придобиването на този спектър би спомогнало да не се допуснат претоварване на мрежовите ресурси, влошаване на качеството на предоставяните услуги и евентуални затруднения с обслужване на потребителите в условията на растящ трафик.

Към настоящия момент, по информация от мобилните предприятия, получена към 31.11.2022 г. в КРС, около 236 населени места в България са покрити от 5G, в т.ч. градове с население над 100 000 жители като София, Пловдив, Бургас, Варна, Русе, Стара Загора и др., което представлява около 85% от населението на страната.

Предоставянето на допълнителния ресурс е съобразено с Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър“, обнародвана в ДВ, бр. 27, 02 април 2019 г., където е посочено: „Комисията за регулиране на съобщенията ще продължи дейностите по преразпределение по радиочестотния спектър в лента 3400-3800 MHz за осигуряване на условия за ползване на обхвата на 5G мрежи и за предоставяне на предприятията на непрекъснати ленти от ширина 100 MHz или по-широки“.

Видно от горното, от обявяване на Решение № 35/28.01.2021 г. на КРС до окончателното произнасяне на ВАС по спора, са изтекли над две години. Както е посочено от съда, Решение № 35/28.01.2021 г. е общ административен акт и по силата на чл. 180, ал. 1 от АПК е с предварително изпълнение по закон. Съдът не е спрял изпълнението на акта. В тази връзка, КРС изпълнява съдебното решение, като отчита указанията на съда и динамиката на развитите в сектора посочена по-горе.

Допълнени мотиви при отчитане на съдебно Решение № 383/11.04.2022 г. по а.д. № 151/2021 г. по описа на Административен съд София-област, оставено в сила с Решение № 2579/13.03.2023 г. по а.д. № 6206/2022 г. по описа на Върховен административен съд, седмо отделение, по отношение на становището на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО постъпило при процедурата приключила с Решение № 35/28.01.2021 г. са следните:

Становището на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО е както следва:

„Ти.ком“ АД е подписало Меморандум за разбирателство с „Мобилни алтернативни комуникации“ АД (МАК АД) с цел предоставяне на MVNO за целите на МАК АД. МАК АД обединява алтернативни оператори, чиито мрежи покриват около 500 хил. домакинства – клиенти на домашен интернет и телевизия. Тези алтернативни оператори са силно заинтересовани да включат мобилни услуги в своите предложения към крайните клиенти.

БАБТО е бранишова организация, обединяваща малки и средни български кабелни оператори, доставчици на високоскоростен интернет, кабелна телевизия и фиксирани телекомуникационни услуги, мрежите на които покриват над 80 града и над 400 села с общо население повече от 3 милиона души. Голяма част от малките населени места, в които операторите предоставят услуги, са в труднодостъпни райони, в които няма никакъв или има ниско качествен мобилен интернет.

С оглед на постигнатото споразумение между МАК АД и „Ти.ком“ АД и при наличието на съществен интерес от присъединяването на много други малки и средни оператори, голяма част от членове на БАБТО, заявяваме намерение да участваме в бъдещите процедури по разпределение на честотите в обхвати 3400-3800 MHz (блок от най-малко 80 MHz) и 2600 MHz (50 MHz) с цел развитие на своята конкурентоспособност и придобиване на възможност за изграждане на 5G мрежи.

С оглед на гореизложеното бихме искали да заявим съвместната позиция на „Ти.ком“ АД, „МАК“ АД и БАБТО в рамките на обявените обществени консултации по процедурите за разпределение на честотите в обхвати 3400-3800 MHz и 2600 MHz:

Обхват 3400-3800 MHz:

Свободният радиочестотен ресурс в лента 3400-3600 MHz е 170 MHz, като разпределението е както следва:

3400-3600 MHz (TDD)	
Заегт	
3430-3435	
3435-3440	
3440-3445	
3445-3450	
3450-3455	
3455-3460	
3460-3465	
3465-3470	
3470-3475	
3475-3480	
3480-3485	
3485-3490	
3490-3495	
3495-3500	
3500-3505	
3505-3510	
3510-3515	
3515-3520	
3520-3525	
3525-3530	
3530-3535	
3535-3540	
3540-3545	
3545-3550	
3550-3555	
3555-3560	
3560-3565	
3565-3570	
3570-3575	
3575-3580	
3580-3585	
3585-3590	
3590-3595	
3595-3600	
3400-3430	5 5
30 MHz	170 MHz, 34 блока по 5 MHz

Свободният радиочестотен ресурс в лента 3600-3800 MHz е 200 MHz, като разпределението е както следва:

3600-3800 MHz (TDD)	
3600-3605	
3605-3610	
3610-3615	
3615-3620	
3620-3625	
3625-3630	
3630-3635	
3635-3640	
3640-3645	
3645-3650	
3650-3655	
3655-3660	
3660-3665	
3665-3670	
3670-3675	
3675-3680	
3680-3685	
3685-3690	
3690-3695	
3695-3700	
3700-3705	
3705-3710	
3710-3715	
3715-3720	
3720-3725	
3725-3730	
3730-3735	
3735-3740	
3740-3745	
3745-3750	
3750-3755	
3755-3760	
3760-3765	
3765-3770	
3770-3775	
3775-3780	
3780-3785	
3785-3790	
3790-3795	
3795-3800	
	200 MHz⁷, 40 блока по 5 MHz

КРС предвижда да издаде четири разрешения за ползване на честотен ресурс, както следва:

- *едно разрешение на А1 с предоставяне на честотна лента 3600-3700 MHz (100 MHz).*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3500-3600 MHz (100 MHz).*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3700-3800 MHz (100 MHz).*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3430-3500 MHz (70 MHz).*

Намираме позицията на КРС за неприемлива поради следните причини:

- *отчита само и единствено интересите на трите големи инфраструктурни телекома, без да са взети предвид интересите на по-малките оператори – предлага се издаване на три разрешения от по 100 MHz при необходимост от 80 MHz на разрешение и при наличие на повече от три лицензирани телекомуникационни предприятия;*

- *не способства развитието на конкуренцията и утвърждава статуквото – предвижда издаване на неравностойни разрешения – три по 100 MHz (повече от необходимия ресурс от 80 MHz) и едно от 70 MHz, като по този начин облагодетелства бъдещите притежатели на разрешенията от по 100 MHz, за сметка на всички останали;*

- *не отразява напълно препоръките на доклад 287 на ЕСС, според който непрекъснатите честотни блокове от най-малко 80 MHz в обхват 3.6 GHz са от съществено значение за успешното развитие на 5G мрежи с висока пропускателна способност – предлага се едно от разрешенията да бъде от 70 MHz.*

Вземайки в предвид така изложените аргументи, считаме за по-правилно и законосъобразно КРС да издаде 4 разрешения от по 90 MHz както следва:

- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3440-3530 MHz (90 MHz), като ако по правни причини се налага на първия заявител да бъдат предоставени 100 MHz, за това също има достатъчен ресурс;*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3530-3620 MHz (90 MHz);*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3620-3710 MHz (90 MHz);*
- *едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3710-3800 MHz (90 MHz).*

В случай че КРС все пак реши да предостави 3x100 MHz в обхват 3.6 GHz, Ти.ком възнамерява да се оттегли от процедурата в полза на големите оператори, ако КРС включи задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС“.

Становище на Комисията за регулиране на съобщенията по гореизложеното становище:

Мотиви по отношение на даденото предложение от „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО по отношение на разпределението на спектъра:

Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са заявили конкретно намерение за издаване на предложените от КРС разрешения и не са посочили конкретни честотни ленти, които искат да придобият и които отговарят на разпределението дадено от КРС в рамките на обществените консултации. КРС намира за неоснователни предложенията по отношение на разпределението на спектъра в обхват 3,6 GHz.

Поддържаеме позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс от 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра в този обхват.

Не считаме, че определянето на посочения брой разрешения е в интерес на трите големи телекоми, тъй като е дадена възможност на всяко предприятие да подаде намерение за ползване на ресурса. КРС не е поставяла ограничения за подаване на намерения. Разпределението на ресурса е съобразено с проведените през последните години обществени консултации. В рамките на консултациите през 2017 г., „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са проявявали интерес към ползването на ресурс в обхват 3.6 GHz. В периода 2019 г. – 2020 г. КРС е издала временни разрешения за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz по 100 MHz на „А1 България“ ЕАД, „Теленор България“ ЕАД (впоследствие Йеттел България) и „БТК“ ЕАД (впоследствие Виваком България), които дадоха възможност на трите предприятия да тестват 5G. Практическите тестове на 5G включваха първия разговор през 5G мобилна мрежа у нас, първият медицински преглед на пациент в България, извършен през новата технология, виртуална реалност, стрийминг на видео съдържание и гейминг, менторска сесия от разстояние на хоби готвачи, излъчване на 360° видео от концерт, приложения в образованието и др. В този период „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са проявявали интерес към ползването на ресурс в обхват 3.6 GHz.

Освен гореизложеното, броят на разрешенията е обоснован от наличния радиочестотен спектър от общо 370 MHz и от Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър“, обнародвана в ДВ, бр. 27, 02 април 2019 г., където е посочено: „Комисията за регулиране на съобщенията ще продължи дейностите по преразпределение по радиочестотния спектър в лента 3400-3800 MHz за осигуряване на условия за ползване на обхвата на 5G мрежи и за предоставяне на предприятията на непрекъснати ленти от широчина 100 MHz или по-широки“. В хода на обществените консултации на проект на регулаторна политика, не са постъпвали възражения срещу определените ленти от 100 MHz. На това основание е извършено и разпределението на спектъра от КРС. В следствие на тези обстоятелства и заявления интерес към спектъра, КРС проведе търг и издаде три разрешения за 100 MHz, което е добра основа за развитието на мрежи от пето поколение в България.

Предложенията на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не представляват намерение за придобиване на спектър, а предложение за преразглеждане на броя на разрешенията.

Цитираният доклад 287 Guidance on defragmentation of the frequency band от МАК и по точно Ръководство относно дефрагментиране на радиочестотен обхват 3400-3800 MHz¹ не предоставят насоки за администрациите относно дефрагментирането на лента 3400-3800 MHz с оглед осигуряване на подходящи условия за въвеждане на 5G в нея. Това ръководство се основава на анализ на информацията за съществуващи разрешения, използване, планове, график, национален опит и възможен план за дефрагментиране с оглед успешно въвеждане на 5G. В доклада са дадени насоки как големи непрекъснати блокове да се направят налични за предоставяне на предприятията като е посочено, че непрекъснатите честотни блокове от 80-100 MHz в

1 ECC Report 287, Guidance on defragmentation of the frequency band 3400- 3800 MHz, (Ръководство за дефрагментиране на честотната лента 3400- 3800 MHz).

обхват 3.6 GHz са от съществено значение за успешното развитие на 5G мрежи с висока пропускателна способност. Разпределението в обхват 3,6 GHz, осъществено от КРС, е в съответствие с Решение за изпълнение (ЕС) 2019/235² Европейската комисия и Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър.

Както е посочено в Приложението към Решение 433 от 21.12.2020 г., като има предвид свободният честотен ресурс в обхват 3.6 GHz КРС е решила да издаде 4 разрешения за ползване на честотен ресурс, като едно от тях е с предоставяне на 70 MHz, а 3 с предоставяне на ресурс от по 100 MHz.

Именно поради факта, че намерението на КРС е било с едното разрешение да се предостави радиочестотен спектър в размер на 70 MHz, задълженията в това разрешение по отношение на процента на покритие по население, скорост на сваляне на данни и максималното двупосочно времезакъснение на краен потребител са по-ниски.

„Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО са имали възможността съобразно техните бизнес планове да заявят ползване на конкретна радиочестотна лента (70 MHz или 100 MHz). Предложението за друго разпределение не е подкрепено с технически аргументи.

Твърденията на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО, че позицията на КРС не способства развитието на конкуренцията и утвърждава статуквото, като предвижда издаване на неравностойни разрешения са неверни, предвид факта, че КРС е обявила намерение за провеждане търг, в който са могли да участват всички предприятия.

Решението за участие и/или оттегляне от процедурата по заявяване на намерение за издаване на предложените от КРС разрешения в рамките на обществените консултации е на съответната заинтересована страна.

Мотиви по отношение на предложението на предприятието: “В случай че КРС все пак реши да предостави 3x100 MHz в обхват 3.6 GHz, Ти.ком възнамерява да се оттегли от процедурата в полза на големите оператори, ако КРС включи задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС“:

Становището на КРС е, че включването на задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС, следва да бъде мотивирано. Това налага да се прецени ефективното използване на спектъра, насърчаване на конкуренцията и увеличаване в максимална степен ползата за потребителите, както и наличния свободен ресурс. Преценката за необходимостта от налагане на задължения за предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори следва да се прави както въз основа на оценки на конкурентоспособността и техническото и икономическото състояние на пазара, така и в контекста на вида конкуренция, която се насърчава. В дългосрочен план максимална полза за потребителите ще възникне от конкуренция на база на разгръщането на отделни мрежи, използващи радиочестотен спектър, а не чрез конкуренция на базата на услугите чрез предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори. Разгръщането на мрежите е съществена предпоставка за постигане на допълнителната цел на Кодекса – осигуряване на повсеместна свързаност с широко разпространение и използване на мрежи с много голям капацитет. Виртуалните оператори поначало не допринасят за повишаване на свързаността, тъй като те използват вече изградените мрежи и не

² Решение за изпълнение (ЕС) 2019/235 на комисията от 24 януари 2019 година за изменение на Решение 2008/411/ЕО във връзка с актуализиране на съответните технически условия, приложими за радиочестотната лента 3400-3800 MHz.

осигурят покритие с услуги в районите, в които няма изградена инфраструктура, тъй като не разполагат с мрежа. В този смисъл, евентуалното налагане на задължения за достъп за виртуални мобилни оператори следва да се преценява и спрямо оценката за възможните последици от такава мярка за съществуващите и бъдещите инвестиции от участниците на пазара. Следва да се има предвид, че осигуряването на достъп за мобилни виртуални оператори от страна на мобилните мрежови предприятия е свързано с разгръщане на допълнителна инфраструктура и резервиране на капацитет за услугите, които ще бъдат предоставяни на клиентите на виртуалните оператори. В тази връзка като се отчита поставената от ЕКЕС допълнителна цел за свързаност, която насърчава по-бързото разгръщане на високоскоростни и свръхвисокоскоростни мрежи и изпълнение на задълженията за покритие, КРС счита, че липсват достатъчно аргументи за налагане на задължения за предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори.

Наред с това данните от годишните доклади на КРС в последните години, както и тези в извършения анализ на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи през 2022 г., представят състоянието на пазара. Там се вижда, че при сегментът - предоставяне на мобилни услуги не се наблюдава нарушение на конкуренцията или пазарен провал, който да изисква регулаторна намеса. Тримата участници на пазара имат близки пазарни дялове както на база брой абонати, така и на база приходи, което показва, че нито един от операторите не разполага с конкурентно предимство пред останалите.

Видно от изложеното аргументите за запазване или осигуряване на ефективна конкуренция съгласно чл. 80а от ЗЕС, обосноваващи налагането на задължение за достъп на едро до мобилни мрежи към настоящия момент не са валидни според данните за състоянието на пазара.

Освен това анализът на практиката показва, че в повечето европейски страни операторите на мобилни мрежи предлагат достъп до оператори на мобилни виртуални мрежи (MVNO) чрез свободно търговско договаряне. Според публикуваната от Cullen International SA информация за регулацията на предоставянето на достъп на MVNO в европейските държави, актуална към април 2022 г. практиката е както следва:

- В 19 държави, в т.ч. и в България предоставянето на достъп на MVNO не се регулира.

- В 6 държави в разрешенията за придобиване и ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър е заложено задължение за предоставяне на достъп за MVNO, както следва:

- В Чехия е наложено задължение за предоставяне на достъп на едро до 4G за MVNO, а за 5G мрежите задължението за достъп е ограничено до 2026 г.;

- Във Франция е продължено задължението за предоставяне на достъп на едро за MVNO с оглед последователност на регулаторната политика и предвид вече сключените споразумения;

- През 2020 г., португалският регулатор е предвидил задължения за предоставяне на достъп за MVNO в рамките на търг за предоставяне на спектър за 5G

- В Гърция е наложено задължение за предоставяне на достъп на MVNO въз основа на търговски споразумения;

- В Ирландия един от операторите е поканен да включи в предложението си доброволен ангажимент за предоставяне на достъп на MVNO във връзка с издаване на разрешение за 3G;

- В Хърватска са наложени задължения за достъп за MVNO като част от условията на разрешението за спектър в обхват 700 MHz, 3600 MHz и 26 GHz.

- В 3 държави са възложени задължения въз основа на пазарен анализ. В Литва са възложени задължения за достъп въз основа на пазарен анализ, като изрично се посочва, че съществуващите споразумения за MVNO са сключени въз основа на търговско договаряне. Въз основа на пазарен анализ са наложени задължения в Република Северна Македония, която не е част от ЕС, както в Норвегия. В 3 страни, цените са регулирани, а в други две страни (Дания и Финландия) е упоменато цените да са разумни и справедливи. В Чехия се използва метода Price squeeze test за 4G достъп, който е базиран на маржове, но не и на фиксирана максимална цена, а по отношение на 5G достъп се прилага Retail-minus.

Следва да се има предвид, че в края на 2021 г. чешкият регулатор нотифицира Европейската комисия (ЕК) за преглед на пазара на едро на достъп и генериране на повиквания от мобилни мрежи, като предлага да определи трите мобилни оператора, като такива със значително пазарно въздействие. След отваряне на втора фаза и задълбочен анализ със свое Решение C(2022) 888³ от 17.02.2022 г. ЕК налага вето на предложението проект. Чешкият регулатор изменя проекта на пазарен анализ и отново го нотифицира на 29.12.2022 г. На 27 януари 2023 г. Европейската комисия (ЕК) отвори фаза II за разследване на прегледа на пазара за достъп на едро и генериране на повиквания от мобилни мрежи - Пазар 15 от Препоръка на ЕК 2003/311/ЕО от 11 февруари 2003 г. на Чехия. Преписката е предоставена на BEREC за анализ и становище. На 27.02.2023 г. в становището си BEREC подкрепя позицията на ЕК. и на предложението анализ и проект на решение за възлагане на задължения е наложено вето. Според ЕК и BEREC пазарът за достъп на едро и генериране на повиквания от мобилни мрежи не подлежи на *ex-ante* регулиране, тъй като няма достатъчно доказателства за изпълнение на теста на трите критерия и не може да се аргументира възможността за възникване на конкурентни проблеми на съответния пазар, което от своя страна да обоснове налагането на *ex-ante* корективни мерки. Това са и мотивите на ЕК да премахне Пазар 15 от Препоръката за съответните пазари през 2007 г.

- В 6 държави - Австрия, Дания, Финландия, Германия, Италия, Ирландия във връзка със сливане, са възложени задължения въз основа на разпоредбите на техния Закон за защита на конкуренцията при разглеждане на преписки, свързани със защита на конкуренцията от компетентния орган.

Видно от гореизложеното регулаторна намеса от секторния регулатор на електронните съобщения за налагане на задължения за предоставяне на достъп на MVNO не е популярна в европейските държави, като това не е пречка за развитие на този тип услуги въз основа на свободно търговско договаряне. Това се потвърждава и от данните на TELECOM RESEARCH - нидерландска компания за проучвания, според които е налице предлагане на услуги на крайни потребители от MVNO в европейските държави, където предоставянето на достъп на MVNO не се регулира. От тези данни се вижда, че предоставянето на услуги от MVNO е развито основно в Западна Европа с изключение на Португалия и Люксембург.

Налагането на задължение за достъп до MVNO и ценови и неценови условия, не следват от нормите на закона (*ex lege*). Налагането на такива мерки се извършва след оценка на пазарните възможности за успешно навлизане на виртуални оператори и съответно дали е налице необходимост от регулаторна намеса на пазара.

Предвид всичко изложено КРС счита, че към момента не са налице фактически и правни основания, обосноваващи включване на задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови

³ https://circabc.europa.eu/ui/group/2328c58f-1fed-4402-a6cc-0f0237699dc3/library/d7c3fb72-9212-4399-ad7f-ac226939f290?p=1&n=10&sort=modified_DESC

**Приложение към Решение № 101/30.03.2023 г.:
Проект на решение, поставен на обществено обсъждане**

оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС.

Видно от изложената фактическа обстановка по-горе, от обявяване на Решение № 35/28.01.2021 г. на КРС до окончателното произнасяне на ВАС по спора, са изтекли над две години. Както е посочено от съда, Решение № 35/28.01.2021 г. е общ административен акт и по силата на чл. 180, ал. 1 от АПК е с предварително изпълнение по закон. Съдът не е спрял изпълнението на акта. В тази връзка, КРС изпълнява съдебното решение, като отчита указанията на съда и динамиката на развитите в сектора посочена по-горе.

В изпълнение на съдебните решения, КРС изготви проект на общ административен акт решение за приемане на резултатите от проведените обществени консултации относно, обявено с Решение № 433 от 21.12.2020 г. на Комисията за регулиране на съобщенията - приложение към Решение № 101/30.03.2023 г. на КРС. В проекта на решение бяха дадени подробни мотиви на КРС по отношение на всички предложения представени от МАК.

Проектът е поставен на обществено обсъждане съгласно указанията на съда. В рамките на общественото обсъждане са постъпили становища от заинтересованите страни. Постъпилите становища, с изключение на частите, представляващи търговска тайна, приетите предложения, местата и текстовете, в които са отразени приетите предложения, и мотивите за неприетите са изложени в приложение № 1 към решението – резултати от обществено обсъждане.

Съгласно чл. 180, ал. 1 от АПК, оспорването не спира изпълнението на общия административен акт.

Решението подлежи на обжалване в едномесечен срок от съобщението за издаването им или в 14-дневен срок от отделните съобщения до лицата, участвали в производството пред административния орган пред Административен съд София - област.

ПРЕДСЕДАТЕЛ:

(Иван Димитров)

ГЛАВЕН СЕКРЕТАР:

(Станислава Йорданова)

Директор на дирекция „Правна“:

(Мария Бончева)

**Приложение към Решение № 101/30.03.2023 г.:
Проект на решение, поставен на обществено обсъждане**

Приложение № 1 към Решение №/.....2023 г. на КРС

Резултатите от проведеното обществено обсъждане, открито с Решение № 101/30.03.2023 г.

Приложение № 2 към Решение №/.....2023 г. на КРС

Резултати от проведените обществени консултации относно обявено с Решение № 433 от 21.12.2020 г. намерение за ограничаване на броя на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
„А1 България“ ЕАД	<p>Намерението на „А1 България“ ЕАД е да придобие 100 MHz при режим TDD (Time Division Duplex - разделяне на дуплексните канали по време) в обхват 3,6 GHz с национален обхват в лента 3600- 3700 MHz.</p> <p>В допълнение дружеството отбелязва, че възнамерява да придобие при режим TDD в обхват 3,6 GHz с национален обхват и ресурсът - ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz.</p> <p>Дружеството има намерение да изгради пълноценна 5G мрежа с този ресурс, като отбелязва, че вече е тествало закупените съоръжения в тази честотна лента. Посочената честотна лента е изключително важна, защото цялата мрежа е настроена и оптимизирана в тази честотна лента, така че да осигурят качествени услуги за крайните потребители за бъдещ период.</p>	<p>Поддържаеме позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра в този обхват.</p> <p>Видно от писмата конкретните намерения за придобиване на радиочестотен спектър на предприятията са следните:</p> <ul style="list-style-type: none">- А1 - едно разрешение с предоставяне на лента 3600-3700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz;- БТК ЕАД - едно разрешение с предоставяне на лента 3600-3700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz;- Теленор - едно разрешение с предоставяне на лента 3700-3800 MHz (100 MHz). <p>Броят на подадените по чл. 90, ал. 3, т. 1 намерения е по-голям от броя на разрешенията, които могат да бъдат издадени от комисията. Съгласно чл. 93, ал. 1 от ЗЕС в случай че наличният спектър не е достатъчен за ползване от всички лица подали намерение комисията уведомява всички заявители за постъпилите намерения и обявява конкурс или търг. Предвид това, на основание на чл. чл. 93 от ЗЕС, КРС ще обяви търг за издаване на разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz.</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
<p>БТК ЕАД (“Виваком България“ ЕАД , считано от 05.10.2022 г.)</p>	<p>Конкретното желание на БТК ЕАД е за придобиване на честотната лента от 100 MHz (3600-3700 MHz).</p> <p>В случай на изявено намерение за придобиване на честотна лента 3600-3700 MHz от повече от един оператор и след проведена състезателна процедура не се удовлетвори първото посочено желание, заявява готовност да участва в състезателни процедури и в останалите две ленти от 100 MHz, съответно 3700-3800 MHz и 3500-3600 MHz.</p> <p>В допълнение, в случай че в рамките на текущата процедура не бъде проявен интерес към възможността за придобиване на спектър от 70 MHz (3430-3500 MHz) с едно разрешение и/или КРС е склонна да сегментира така определения блок от 70 MHz на три блока от 20 MHz и един от 10 MHz, БТК ЕАД изразява принципната си готовност за придобиване допълнително на един блок от 20 MHz.</p> <p>Счита за резонно в рамките на предстоящата процедура по предоставяне на спектър в 3.6 GHz на заявите интерес предприятия и при отчитане на принципите на равнопоставеност, консултативност и предвидимост да бъдат въведени следните условия:</p> <p>1. Ако обществените консултации покажат, че броят на предприятията, заявили намерения е по-малък или равен на предвидените за издаване разрешения, но има конкуриращи се интереси за една или повече конкретни честотни ленти, да бъде създадена възможност заявите намерения, в консултационен процес с Комисията, да обсъдят конкретното разпределение на</p>	<p>Поддържаеме позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра в този обхват.</p> <p>Видно от писмата конкретните намерения за придобиване на радиочестотен спектър на предприятията са следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - А1 - едно разрешение с предоставяне на лента 36003700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz; - БТК ЕАД - едно разрешение с предоставяне на лента 3600-3700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz; - Теленор - едно разрешение с предоставяне на лента 3700-3800 MHz (100 MHz). <p>Броят на подадените по чл. 90, ал. 3, т. 1 намерения е по-голям от броя на разрешенията, които могат да бъдат издадени от комисията. Съгласно чл. 93, ал. 1 от ЗЕС в случай че наличният спектър не е достатъчен за ползване от всички лица подали намерение комисията уведомява всички заявители за постъпилите намерения и обявява конкурс или търг. Предвид това, на основание на чл. чл. 93 от ЗЕС, КРС ще обяви търг за издаване на разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz.</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>разрешенията и в случай че не бъде постигнато съгласие, да се пристъпи към тръжни процедури. Такъв подход по целесъобразност напълно би кореспондирал с необходимостта от бързо разгръщане на 5G-мрежи в помощ на възстановяването и цифровизацията на българската икономика и социален живот, както и с принципите на предложението от ЕК механизъм за възстановяване и устойчивост, доколкото има пряко отношение към размера на инвестициите и бързината на изграждане на мрежите от ново поколение. Счита, че предоставяне на възможност на предприятията, заявили спектър в рамките на настоящата процедура, да участват в конкретно разпределяне на честотни ленти ще бъде израз на принципа на консултативност и ще даде възможност за своевременно разпределяне на ресурса в интерес на развитието на сектора и неговите потребители.</p> <p>2. Независимо дали разрешенията ще бъдат разпределени с или без провеждане на тръжни процедури и независимо за колко разрешения кандидатства едно предприятие или свързани с него лица, като финален резултат едно предприятие следва да получи само едно разрешение за съответен обхват или категория разрешения. Тези ограничения следва да са приложими и по отношение на свързаните лица на предприятия с интерес от придобиване на спектър в този обхват. Ограничението за получаване на само на едно от предвидените за издаване разрешения ще гарантира равнопоставеното начало при разпределение на спектъра</p>	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>в този нов обхват, като още на този етап се избегне потенциалната възможност за предварително резервиране на ресурс в противоречие с изискванията за ефективно и ефикасно ползване на спектъра и ще се гарантира равнопоставеността на всички потребители за достъп до нови мрежи и услуги.</p> <p>3. Усвояването на обхват 3.6 GHz за разгръщане на 5G мрежи е обвързано със съществени по своя размер инвестиции, а изпълнението на целите на ЕК за максимално бързо въвеждане на 5G на единния европейски пазар изискват ускоряване на инвестиционните програми и реализацията им в по-кратки срокове. Тези обстоятелства следва да бъдат съобразени в хода на процедурата по предоставяне на спектъра с цел осигуряване на ефективно му и ефикасно ползване.</p> <p>Чрез въвеждането на описаните мерки по т. 1-3 КРС ще гарантира изпълнението на целите по чл. 4 от Закона за електронните съобщения за създаване на необходимите условия за развитие на конкуренцията и равнопоставено третиране на предприятията. Възприемането им още на този етап от процедурата по предоставяне на спектър е в интерес на потребителите, насърчаването на инвестициите в инфраструктура и иновации, както и развитието на лоялната конкуренция.</p>	
„Теленор България“ ЕАД	„Теленор България“ ЕАД напълно споделя виждането на КРС, изразено в Приложението Към решението, че с оглед оптималното ползване на радиочестотния спектър за задоволяване на повишените потребности от високи	Поддържа позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>скорости и добро качество за бизнеса и за потребителите, КРС е предвидила да се ограничи броя на разрешения за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, които комисията има намерение да издаде.</p> <p>При ограничаване на броя на разрешенията КРС е отчела необходимостта от създаване на предпоставки за равнопоставено и пропорционално разпределение на ресурса в този обхват и избягване на концентрацията на спектър в едно или две предприятия.</p> <p>В същото време КРС е оценила, че предприятията следва да ползват много повече честотен ресурс в сравнение с ниските обхвати, за да имат достатъчно капацитет, чрез който да обслужват нарастващите потребности от гигабитови скорости и да постигат добро качество на услугите си.</p> <p>КРС е приела, че за целите на оптималното ползване на радиочестотния спектър за задоволяване на нарастващите потребности от високи скорости и добро качество на бизнеса и на потребителите, КРС следва да издаде четири разрешения, с които да предостави съответно 3 честотни блока от по 100 MHz и един блок от 70 MHz.</p> <p>Напълно подкрепя изразеното разбирането за ограничаване възможността на което и да е предприятие да концентрира спектър в посочения обхват, като не е предвидена възможност на едно предприятие да бъде издадено повече от едно разрешение, като по този начин ще се създадат необходимите условия за развитие на</p>	<p>в този обхват.</p> <p>Видно от писмата конкретните намерения за придобиване на радиочестотен спектър на предприятията са следните:</p> <ul style="list-style-type: none"> - А1 - едно разрешение с предоставяне на лента 36003700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz; - БТК ЕАД - едно разрешение с предоставяне на лента 3600-3700 MHz (100 MHz) като е заявено намерение за придобиване и на ленти 3500-3600 MHz и 3700-3800 MHz; - Теленор - едно разрешение с предоставяне на лента 3700-3800 MHz (100 MHz). <p>Броят на подадените по чл. 90, ал. 3, т. 1 намерения е по-голям от броя на разрешенията, които могат да бъдат издадени от комисията. Съгласно чл. 93, ал. 1 от ЗЕС в случай че наличният спектър не е достатъчен за ползване от всички лица подали намерение комисията уведомява всички заявители за постъпилите намерения и обявява конкурс или търг. Предвид това, на основание на чл. чл. 93 от ЗЕС, КРС ще обяви търг за издаване на разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz.</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>конкуренцията като се насърчава ефикасното ползване и се гарантира ефективното управление на радиочестотния спектър без да се създават конкуренти предимства за някое мобилни широколентови услуги на крайните потребители, би било по-целесъобразно КРС да предостави 120 MHz на всяко от съществуващите предприятия, които са в състояние максимално бързо да предоставят услуги на обществото. По-малко от посочения честотен ресурс би бил недостатъчен за предоставяне качествени услуги на потребителите, тъй като ограничава разполагаемия капацитет на предприятията, който е от особено значение за преноса на големи обеми данни.</p> <p>В допълнение, основен компонент в еволюцията на мобилните технологии и развитието на 5G мрежи е използването на голямо количество спектър, респективно по-широки честотни ленти за поддържане на по-високи скорости, по-големи количества трафик и предоставяне на по-качествени услуги.</p> <p>Поради това счита, че предоставяне на три разрешения за по 120 MHz ще доведе до много по-ефективно използване на ограничения ресурс в полза на потребителите и икономиката като цяло и диверсификация на спектъра.</p> <p>Предложението на предприятието е спектъра да бъде разпределен по следния начин:</p> <p>Теленор: 1 x 100 MHz: 3700-3800 MHz Оператор А: 1 x 100 MHz: 3600-3700 MHz Оператор Б: 1 x 100 MHz: 3500-3600 MHz</p>	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>Теленор: 1 x 20 MHz: 3480-3500 MHz Оператор А : 1 x 20 MHz: 3460-3480 MHz Оператор Б: 1 x 20 MHz: 3440-3460 MHz</p> <p>Предложеното за разпределение по оператори е условно, в случай че съответното предприятие желае да го придобие и е продиктувано от разбирането на Теленор, че при ограничаване на броя на разрешенията КРС отчитанеобходимостта от създаване на предпоставки за равнопоставено и пропорционално разпределение на ресурса в този обхват.</p> <p>С цел действително осигуряване на ефективно ползване на радиочестотния спектър, създаване на условия за развитие на конкурентен съобщителен сектор, увеличаване на социалните и икономическите ползи, произтичащи от ползването на честотния ресурс, спазване на принципа на равнопоставеност и избягване на възможност за презапаяване със спектър, Теленор изразява намерението си да придобие ограничен ресурс - радиочестотен спектър 120 MHz в обхват 3600 MHz, както следва:</p> <p>100 MHz – 3700-3800 MHz и 20 MHz - 3480-3500 MHz.</p> <p>Предоставеният на Теленор за временно ползване спектър беше необходим за целите на тестване на технически съоръжения и мрежи от пето поколение за осъществяване на електронни съобщения, в съответствие със най-новите стандарти т.нар. 5G NSA, както и взаимодействието им с услугите от четвърто поколение</p>	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>(4G), които Теленор предоставя на клиентите във високите ленти 1800 MHz и 2100 MHz, както и за комбиниране със същите в режим на Carrier aggregation. Тъй като вълните с честота 3700 - 3800 MHz се разсейват по-бързо от тези на 1800 MHz и 2100MHz, ефективността на тези методи следваше да бъде тествана и установена. Тестовите недвусмислено доказаха потенциала на посочения спектър.</p> <p>С оглед растящото потребление и търсене на висококачествени мобилни услуги Теленор се нуждае от постоянно ползване на индивидуално определен ограничен ресурс - радиочестотен спектър 120 MHz в обхват 3600 MHz, както следва: 100 MHz – 3700-3800 MHz и 20 MHz - 3480-3500 MHz.</p> <p>Алтернативно, независимо от изразеното предпочитание за количество на честотен спектър посочено по-горе, по описаните причини, Дружеството изразява своето недвусмислено намерение за придобиване на 100 MHz, в обхват 3700-3800 MHz, в случай че Комисията не приеме като целесъобразно предложението на дружеството за разделяне на спектъра, определен от комисията за предоставяне на едно разрешение от 70 MHz на по-малки блокове от по 20 MHz.</p> <p>По този начин ще се осигури възможност за ефективно използване на новия честотен ресурс - радиочестотен спектър за удовлетворяване на растящите потребности на потребителите от висококачествени и конкурентни услуги на най-високо съвременно</p>	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>технологично равнище, като се вложат инвестиции в изграждане на мрежова инфраструктура по рационален начин. Същевременно ще се запази конкурентоспособното на пазара на мобилни услуги в страната без негативни последици за самата компания и ограничения относно възможностите за модернизиране, развитие и разширяване.</p>	
<p>„Ти Ком“ АД, Мобилни алтернативни комуникации и Сдружение „Браншова асоциация на българските телекомуникационни оператори“</p>	<p>Намира позицията на КРС за неприемлива поради следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> - отчита само и единствено интересите на трите големи инфраструктурни телекома, без да са взети предвид интересите на по-малките оператори – предлага се издаване на три разрешения от по 100 MHz при необходимост от 80 MHz на разрешение и при наличие на повече от три лицензирани телекомуникационни предприятия; - не способства развитието на конкуренцията и утвърждава статуквото – предвижда издаване на неравностойни разрешения – три по 100 MHz (повече от необходимия ресурс от 80 MHz) и едно от 70 MHz, като по този начин облагодетелства бъдещите притежатели на разрешенията от по 100 MHz, за сметка на всички останали; - не отразява напълно препоръките на доклад 287 на ЕСС, според който непрекъснатите честотни блокове от най-малко 80 MHz в обхват 3.6 GHz са от съществено значение за успешното развитие на 5G мрежи с висока пропускателна способност – предлага се едно от разрешенията да бъде от 70 MHz. 	<p>Поддържа позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра в този обхват.</p> <p>Не считаме, че определянето на посочения брой разрешения е в интерес на трите големи телекоми, тъй като е дадена възможност на всяко предприятие да подаде намерение за ползване на ресурса. КРС не е поставяла ограничения. Разпределението на ресурса е съобразено с проведените през последните години обществени консултации. Изразеното в писмото на предприятието не е намерение за придобиване на спектър, а предложение за преразглеждане на броя на разрешенията.</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>Вземайки в предвид така изложените аргументи, счита за по-правилно и законосъобразно КРС да издаде 4 разрешения от по 90 MHz както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> - едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3440-3530 MHz (90 MHz), като ако по правни причини се налага на първия заявител да бъдат предоставени 100 MHz, за това също има достатъчен ресурс; - едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3530-3620 MHz (90 MHz); - едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3620-3710 MHz (90 MHz); - едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3710-3800 MHz (90 MHz). <p>В случай че КРС все пак реши да предостави 3x100 MHz в обхват 3.6 GHz, Ти.ком възнамерява да се оттегли от процедурата в полза на големите оператори, ако КРС включи задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС.</p>	
Условия за ползване на спектър в обхват 3.6 GHz		
<p>„А1 България“ ЕАД</p>	<p>От съществено значение да бъдат посочени прозрачни и конкретни условия за участие в процедурата и условия за изграждане на бъдещите мрежи.</p> <p>В публикуваната информация на страницата на КРС са предвидени критерии, които да бъдат заложили в потенциалните разрешения относими към покритие, максимално двупосочно времезакъснение и минимални скорости за крайните потребители на мобилни услуги.</p>	<p>След извършен анализ КРС счита, че условията за ползване на спектъра следва да се запазят като се направи само една редакционна промяна с цел прецизиране на текста:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 2 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от 95 % на градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора със средна скорост на сваляне

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>Много е важно да се отбележи, че мобилната мрежа не може да гарантира тези параметри и по-конкретно минимална скорост, валидна за цялата мрежа и за всички абонати. Минималните скорости не са гарантирани и зависят от натовареността, капацитета, покритието на мрежата и от броя на едновременните потребители, обслужвани от една и съща базова станция. Моделът и техническото състояние на използваното крайно устройство (телефон, таблет или друго) също могат да окажат сериозно влияние върху достижимата максимална скорост.</p> <p>В потвърждение на това е и европейската практика, като по данни от Cullen International S.A. показателя скорост е предвиден в 3 (три) от общо 17 държави-членки, а именно Германия, Франция и Гърция. Никъде в европейката практика по отношение ресурса в 3.6 GHz не са залагани показатели за минимална скорост за абонат. В тази връзка съществува опасност да бъде създаден прецедент по отношения на предоставяните разрешения, който ще зададе най-строгите изисквания в ЕС и ще направи нерентабилна инвестицията на предприятията в този честотен ресурс.</p> <p>Смята, че изискванията за максимално времезакъснение трябва да отпаднат. Това е параметър, за който не се прави оразмеряване и той има по-скоро спомагателна функция при анализ на проблеми в мрежата. Той зависи както от капацитета и архитектурата на мобилната мрежа, така и от сървъра който отговаря на заявките, от местонахождението му и</p>	<p>на данни не по-малко от 100 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 20 ms.</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 5 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от: <ul style="list-style-type: none"> - 90 % в населените места с бр. жители по-голям от 30 000 (и по-малък от 100 000 жители) със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 50 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms; - 70 % от населението на страната със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 30 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms. <p>Изпълнението на тези условия ще бъде верифицирано по следния начин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предприятията предоставят на КРС два пъти годишно (съответно към 30 май и 30 ноември на текущата година) списък с местонахождението и параметрите на всяка от въведените в мрежата базови станции с усвоения индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър и вида на използваната технология. 2. КРС анализира информацията за базовите станции и извършва теоретично изчисление на покритието чрез ползване на специализиран софтуер. 3. КРС извършва контролни измервания в населени места и зони с осигурено от предприятията покритие съгласно направеното теоретично изчисление.

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>от свързаността му към интернет.</p> <p>Предлага следната алтернатива: Средно времезакъснение от 30 ms, изключващо стойностите над 90% (percentile) и под 10% (percentile), измерено до сървър в мрежата на съответния оператор, което да се измерва и контролира според методология, която да бъде съгласувана между операторите и КРС, преди започването на контролните измервания.</p> <p>Обръща внимание и на факта, че масовите практики в другите държави от ЕС са за поемането на ангажимент за изграждане на определен брой базови станции. Това е рационален подход и е нещо, което е във възможностите на всеки оператор и не е обусловено от други зависимости.</p> <p>Конкретните предложения за критерии, на дружеството са както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • до 2 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от 95 % на градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора с минимално инсталиран капацитет на клетка предоставящ теоретична скорост на сваляне на данни не по-малко от 100 Mbps. • до 5 години от датата на влизане в сила на разрешението осигуряване на покритие по население не помалко от: <ul style="list-style-type: none"> - 90 % в населените места с бр. жители по-голям от 10 000 с минимално инсталиран капацитет на клетка предоставящ теоретична скорост на сваляне на данни не помалко от 50 Mbps; 	<p>Измерванията по отношение на средна скорост и времезакъснение ще следват методология, осигуряваща тяхната обективност и която ще бъде съгласувана с операторите и ще включва следните основните допускания:</p> <ul style="list-style-type: none"> – измерването за средно времезакъснение и средната скорост да е базирано на статистически представителна извадка на база 90 персентила; – измерването да се извършва само в рамките на мрежата на съответното предприятие, до посочен от него сървър, при условия свеждащи до минимум преминаването от клетка в клетка и при нива на сигнала над -105 dBm; – измерването да се извършва на открито (без подземни помещения, хангари с метални конструкции, помещения без прозорци и други подобни) с достатъчна продължителност и в часове с различна натовареност (не само в най-натоварените), като се избягват форсмажорни ситуации и локални събирания; – измерването да се извършва с устройство поддържащо технологиите и честотите на проверяваното предприятие.

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>- 70 % от населените места на територията на цялата страна с минимално инсталиран капацитет на клетка предоставящ теоретична скорост на сваляне на данни не помалко от 30 Mbps.</p> <ul style="list-style-type: none"> • Изграждане и интеграция на базови станции: <ul style="list-style-type: none"> - Изграждане и интеграция на минимум 400 5G NR TDD базови станции в 3,6GHz към 30.06.2021 г. - Изграждане и интеграция на минимум 800 5G NR TDD базови станции в 3,6GHz към 30.06.2022 г. Изграждане и интеграция на минимум 1200 5G NR TDD базови станции в 3,6GHz към 30.06.2023 г. 	
<p>БТК ЕАД (“Виваком България“ ЕАД, считано от 05.10.2022 г.)</p>	<p>Видно от европейската практика, придобиването на спектър в обхват 3.6 GHz по изключение е обвързано с ангажимент за изпълнение на определени технически изисквания (постигнато покритие и скорости). Там където се налагат такива условия, обикновено се касае да процедура, в рамките на която се очаква да бъде разпределен честотен спектър от различни обхвати², вкл. критичните от гледна точка за развитието на 5G.</p> <p>Към момента България отчита съществено забавяне в използването на спектър от няколко обхвата – 700 MHz, 800 MHz, 2.6 GHz и 3.6 GHz. Всичко това дава своето отражение при проектирането на мрежите и обяснява наличието на определен дефицит, свързан с начина по който са дефинирани техническите изисквания във връзка с придобиването на спектър в 3.6 GHz.</p> <p>В случай че КРС поддържа предложението си да има такива, то те следва да бъдат прецизирани и редуцирани значително по следните аргументи:</p>	<p>След извършен анализ КРС счита, че условията за ползване на спектъра следва да се запазят като се направи само една редакционна промяна с цел прецизиране на текста:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 2 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от 95 % на градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 100 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 20 ms. - до 5 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от: <ul style="list-style-type: none"> – 90 % в населените места с бр. жители по-голям от 30 000 (и по-малък от 100 000 жители) със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 50 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms; – 70 % от населението на страната със средна скорост на

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>а. Счита за резонно в разрешенията на предприятията да бъдат заложили изисквания, свързани с проследяване на параметри на мрежата, които са изцяло под контрола на предприятията, адресати на тези разрешения. Спецификите на мобилните мрежи няма как да определят измерванията на ниво краен потребител като обективен критерий за състоянието на мрежата. Това е така, тъй като при равни други условия измерванията за мрежа с определени технически характеристики, която в даден момент обслужва конкретни потребители, могат да покажат отклонения в широк диапазон поради наличието на други обстоятелства, влияещи върху качеството на предоставяните услуги, напр. натовареност на клетката, особености на релефа и т.н. Тези специфики на мобилните мрежови технологии са отчетени в Регламент (ЕС) 2015/2120 от 25 ноември 2015 г. за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза (Регламент (ЕС) 2015/2120). Съгласно разпоредбите на чл. 4, т. 1, б. „г” от Регламента залагането на изисквания за поддържане на минимална скорост не се възприема като част от параметрите за качество на услугата достъп до интернет, които да бъдат отразени в договорите с крайните потребители. С посочената разпоредба кореспондира и</p>	<p>сваляне на данни не по-малко от 30 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms.</p> <p>Изпълнението на тези условия ще бъде верифицирано по следния начин:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Предприятията предоставят на КРС два пъти годишно (съответно към 30 май и 30 ноември на текущата година) списък с местонахождението и параметрите на всяка от въведените в мрежата базови станции с усвоения индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър и вида на използваната технология. - КРС анализира информацията за базовите станции и извършва теоретично изчисление на покритието чрез ползване на специализиран софтуер. - КРС извършва контролни измервания в населени места и зони с осигурено от предприятията покритие съгласно направеното теоретично изчисление. <p>Измерванията по отношение на средна скорост и времезакъснение ще следват методология, осигуряваща тяхната обективност и която ще бъде съгласувана с операторите и ще включва следните основните допускания:</p> <ul style="list-style-type: none"> – измерването за средно времезакъснение и средната скорост да е базирано на статистически представителна извадка на база 90 персентила; – измерването да се извършва само в рамките на мрежата на съответното предприятие, до посочен от него сървър, при условия свеждащи до минимум преминаването от клетка в клетка и при нива на сигнала над -105 dBm;

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>чл. 4, т. 4 от Регламент (ЕС) 2015/2120, който предоставя възможност на абонатите да прекратят сключените от тях договори при значително и непрекъснато или редовно повтарящо се отклонение от обявените в договора скорости. Видно от систематичното тълкуване на двете разпоредби абонатите не могат да прекратят сключените договори при значително или трайно непостигане на минимални скорости, които и предприятията не са длъжни да обявяват.</p> <p>В тази връзка залагането на изисквания за постигане на определено ниво на качество по отношение на минималната скорост при ползване на услуги за достъп до интернет за всеки краен потребител е крайно непропорционално и изначално предопределя невъзможност за изпълнение, в случай че достъпът до интернет се предоставя посредством мобилна мрежа.</p> <p>От друга страна, като заинтересовани от качествено предоставяне на услуги предприятието е наясно, че на техническо ниво КРС следва да определи изисквания към начина за изграждане на мрежи и съответно да постави косвени условия към ползването оборудване, така че да се създадат необходимите предпоставки за разгръщане на мрежите и постигане на амбициозните цели съгласно плана за действие на Европейската комисия (5G for Europe Action plan). Последното би представлявало и своеобразна гаранция за предоставяне на качествени услуги на дребно. Счита, че КРС може да въведе изискване за минимално инсталиран капацитет на клетка, осигуряващ определени нива на теоретичната</p>	<ul style="list-style-type: none"> – измерването да се извършва на открито (без подземни помещения, хангари с метални конструкции, помещения без прозорци и други подобни) с достатъчна продължителност и в часове с различна натовареност (не само в най-натоварените), като се избягват форсмажорни ситуации и локални събирания; - измерването да се извършва с устройство, поддържащо технологиите и честотите на проверяваното предприятие

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>скорост за сваляне на данни. Счита че формулирано в този смисъл изискване в разрешенията е в съответствие с европейската практика и ще допринесе за значително по-качественото общо изграждане на мрежи.</p> <p>Вариант е също така изискването да бъде ориентирано и към ангажимент за постигане на средна скорост за сваляне на данни над определените от комисията прагове, а именно:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Не по-малко от 100 Mbps до 2 години от датата на влизане на разрешението за 95% в населените места с брой жители над 100 000 (София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора); - Не по-малко от 50 Mbps до 5 години от датата на влизане на разрешението за 90% в населените места с бр. жители по-голям от 30 000 (и по-малък от 100 000 жители); - Не по-малко от 30 Mbps до 5 години от датата на влизане на разрешението за 70% от населението на страната. <p>в. Предлага от условията на разрешенията да отпаднат изискванията за максимално двупосочно времезакъснение. Този параметър не е под контрола на предприятията и не може да бъде изчисляван, тъй като за това не се натрупва мрежова статистика. Единствената възможност за неговото определяне е измерване на място. Времезакъснението е един от параметрите, който следва да се оценява от гледна точка въздействието върху наличието и общото качество на услугите – т.е. на</p>	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>ниво мрежа. Към момента предприятията извършват такива оценки на годишна база, но без да е налична унифицирана методика за това. Именно по тази причина няма как да се направи съпоставка между отделните отчетни стойности, още по-малко да се правят релевантни изводи спрямо тези резултати. Двупосочното времезакъснение за всяка една технология в много малка степен зависи от радиоусловията и няма причина да бъдат различно като стойност за различните населени места с покритие на въпросната технология. В случай че КРС все пак прецени за необходимо в условията на разрешенията да бъде дефинирано подобно изискване, то стойността на двупосочното времезакъснение би следвало да бъде унифицирана на всеки един етап, а именно да не е по-малко от 30 ms.</p> <p>Дефинирането на конкретни стойности на техническите параметри с цел проследяване изпълнението на заложените в разрешението изисквания следва да е предшествано от яснота около методологията за измерване. С оглед последиците за оператора, непокриващ изискванията по разрешение, основна характеристика на такава методологията би следвало да е обективността.</p> <p>За да се постигне обективност на измерванията методиката следва да отчита определени обстоятелства, като:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Скоростите на предаване на данни и времезакъснението за дадена мрежа могат да бъдат измерени единствено с активни тестове, информация не 	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>може да се извлече от статистиката, събирана от мрежовите елементи на операторите;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Измерването следва да е в рамките на мрежата на оператора (към сървър за тестове в мрежата на оператора). В случай че ползва сървър извън мрежата на оператора измерването няма да е обективно, тъй като част от него ще обхваща и достъп до други мрежи; Измерването следва да е с устройство и тарифа, позволяваща използването на всички технологии и функционалности активирани от оператора (5G на честотите, използвани от оператора, EN-DC, 4CC 4G SA, 256QAM и др.); - Измерването следва да се извършва в статично положение (при движение измерването преминава от клетка от клетка, при което резултатите са нереално ниски); - Измерването следва да е базирано на статистически представителна извадка (например 70% от населението се намира в топ 147 населените места – следва да има представителна извадка от тези населени места); - Измерването в населените места следва да е статистически коректно (осреднена стойност от няколко измервания за всяка локация, като за по-големите населени места локациите трябва да са статистически териториално разпределени); - Измервания, направени по време на необикновени ситуации (празници, форсмажор, локални събития и т.н.), следва да се изключват. 	

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>Разписването на ясна методика за начина на извършване на измерванията по мониторинг и контрол на конкретни параметри като част от условията на разрешенията е от съществено значение. Тази методика следва да гарантира обективност на отчетените резултати и съответно да е насочена общо към изискванията за изграждане на мрежата и усвояване на ограничения ресурс, а не към клиентското изживяване на конкретен краен потребител. Само при наличие на тези предпоставки може да се търси релация между конкретната стойност като задължение и начина, по който тя да бъде проверявана/измервана, респективно да се постигне равнопоставеност по отношение на всички адресати на разрешенията за ползване на спектър в този обхват.</p>	
<p>„Теленор България“ ЕАД</p>	<p>Предлага следната редакция: За разрешенията с предоставен радиочестотен ресурс от 100 MHz ще бъдат наложени следните изисквания за покритие:</p> <ul style="list-style-type: none"> • до 2 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от 95 % на градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора с минимално инсталиран капацитет на клетка, предоставящ средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 100 Mbps. • до 5 години от датата на влизане в сила на разрешението осигуряване на покритие по население не по-малко от: <ul style="list-style-type: none"> - 90% в населените места с бр. жители по-голям от 	<p>След извършен анализ КРС счита, че условията за ползване на спектъра следва да се запазят като се направи само една редакционна промяна с цел прецизиране на текста:</p> <ul style="list-style-type: none"> - до 2 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от 95 % на градовете София, Пловдив, Варна, Бургас, Русе и Стара Загора със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 100 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 20 ms. - до 5 години от датата на влизане в сила на разрешението - осигуряване на покритие по население не по-малко от: <ul style="list-style-type: none"> - 90 % в населените места с бр. жители по-голям от 30

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>30 000 (и по-малък от 100 000 жители) с минимално инсталиран капацитет на клетка, предоставящ средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 50 Mbps.</p> <p>70 % от населението на страната с минимално инсталиран капацитет на клетка, предоставящ средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 30 Mbps.</p> <p>Предлага изискванията за максимално времезакъснение да отпаднат, тъй като този параметър не се използва при оразмеряване на мрежата и има по-скоро спомагателна функция при анализ на проблеми е-мрежата (при troubleshooting) и не се използва за статистически цели.</p> <p>Измерванията, които се извършват са свързани с услугите и отделните части на мрежата. Той зависи, както от капацитета и архитектурата на мобилната мрежа, така и от сървъра, който отговаря на заявките, от местонахождението му и от свързаността му към интернет. Изискванията за времезакъснение са необходими (имат смисъл), когато са обвързани с изисквания на дадено приложение, в- смисъл специфика на услугата, а не по принцип.</p> <p>- По отношение на предложението за промяна на параметъра скорост, счита че същият следва да се измерва на ниво минимално инсталиран капацитет на клетка, тъй като при мобилната мрежа този капацитет се споделя от различен брой потребители в различен момент. Само по себе си понятието минимална средна скорост е неprecизно и би могло до доведе до объркване. По този начин се следва и логиката на Регламента (ЕС) 2015/2120 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ</p>	<p>000 (и по-малък от 100 000 жители) със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 50 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms;</p> <p>– 70 % от населението на страната със средна скорост на сваляне на данни не по-малко от 30 Mbps и максимално средно двупосочно времезакъснение до 30 ms.</p> <p>Изпълнението на тези условия ще бъде верифицирано по следния начин:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Предприятията предоставят на КРС два пъти годишно (съответно към 30 май и 30 ноември на текущата година) списък с местонахождението и параметрите на всяка от въведените в мрежата базови станции с усвоения индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър и вида на използваната технология. 2. КРС анализира информацията за базовите станции и извършва теоретично изчисление на покритието чрез ползване на специализиран софтуер. 3. КРС извършва контролни измервания в населени места и зони с осигурено от предприятията покритие съгласно направеното теоретично изчисление. <p>Измерванията по отношение на средна скорост и времезакъснение ще следват методология, осигуряваща тяхната обективност и която ще бъде съгласувана с операторите и ще включва следните основните допускания:</p> <ul style="list-style-type: none"> – измерването за средно времезакъснение и средната скорост да е базирано на статистически представителна извадка на база 90 персентила; – измерването да се извършва само в рамките на мрежата на съответното предприятие, до посочен от него

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
Брой на разрешенията, които КРС има намерение да издава и радиочестотния спектър, който ще предостави с тях в обхват 3.6 GHz		
	<p>ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 25 ноември 2015 година за определяне на мерки относно достъпа до отворен интернет и за изменение на Директива 2002/22/ЕО относно универсалната услуга и правата на потребителите във връзка с електронните, съобщителни мрежи и услуги и на Регламент (ЕС) № 531/2012 относно роуминга в обществени мобилни съобщителни мрежи в рамките на Съюза, в който ангажимент за качество на Интернет трафика при използване на мобилни мрежи е за посочване на максимална и рекламирана скорост, а не на минимална на ниво потребител</p>	<p>сървър, при условия свеждащи до минимум преминаването от клетка в клетка и при нива на сигнала над -105 dBm;</p> <ul style="list-style-type: none"> – измерването да се извършва на открито (без подземни помещения, хангари с метални конструкции, помещения без прозорци и други подобни) с достатъчна продължителност и в часове с различна натовареност (не само в най-натоварените), като се избягват форсмажорни ситуации и локални събирания; – измерването да се извършва с устройство, поддържащо технологиите и честотите на проверяваното предприятие

Допълнени с мотиви на КРС по становището на БАБТО, МАК АД и „Ти.ком“ АД резултати от проведените обществени консултации относно обявено с Решение № 433 от 21.12.2020 г. намерение за ограничаване на броя на разрешенията за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz за наземна мрежа, позволяваща предоставянето на електронни съобщителни услуги с национално покритие

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
<p>Сдружение „Браншова асоциация на българските телекомуникационни оператори“ (БАБТО), „Ти.ком“ АД и „Мобилни алтернативни комуникации“ АД</p>	<p>От 26.02.2018 г. Ти.ком АД притежава Разрешение No. 01757/15.12.2011 г. за изграждане и експлоатиране на наземни радио мрежи в обхват 1800 MHz. Като притежател на това разрешение, компанията е изградила и експлоатира наземна радио мрежа за предоставяне на телекомуникационни услуги 4G с покритие от 55% на населението на страната. През последните три години Ти.ком непрекъснато увеличава броя на своите клиенти и вече заема четвърто място - както по брой клиенти, така и по приходи от мобилни услуги, изпреварвайки</p>	<p>Мотиви по отношение на даденото предложение от „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО по отношение на разпределението на спектъра:</p> <p>Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са заявили конкретно намерение за издаване на предложените от КРС разрешения и не са посочили конкретни честотни ленти, които искат да придобият и които отговарят на разпределението дадено от КРС в рамките на обществените консултации. КРС намира за неоснователни предложенията по отношение на разпределението на спектъра в обхват 3,6</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
	<p>Булсатком, според доклад на КРС за 2019 г.</p> <p>„Ти.ком” АД е подписало Меморандум за разбирателство с „Мобилни алтернативни комуникации” АД (МАК АД) с цел предоставяне на MVNO за целите на МАК АД. МАК АД обединява алтернативни оператори, чиито мрежи покриват около 500 хил. домакинства – клиенти на домашен интернет и телевизия. Тези алтернативни оператори са силно заинтересовани да включат мобилни услуги в своите предложения към крайните клиенти.</p> <p>БАБТО е браншова организация, обединяваща малки и средни български кабелни оператори, доставчици на високоскоростен интернет, кабелна телевизия и фиксирани телекомуникационни услуги, мрежите на които покриват над 80 града и над 400 села с общо население повече от 3 милиона души. Голяма част от малките населени места, в които операторите предоставят услуги, са в труднодостъпни райони, в които няма никакъв или има ниско качествено мобилен интернет.</p> <p>С оглед на постигнатото споразумение между МАК АД и „Ти.ком” АД и при наличието на съществен интерес от присъединяването на много други малки и средни оператори, голяма част от членове на БАБТО, заявяваме намерение да участваме в бъдещите процедури по разпределение на честотите в обхвата 3400-3800 MHz (блок от най-малко 80 MHz) и 2600 MHz (50 MHz) с цел развитие на своята конкурентоспособност и придобиване на възможност</p>	<p>GHz.</p> <p>Поддържаеме позицията на КРС относно броя на издаваните разрешения с предоставяне на честотен ресурс от 100 MHz в обхват 3,6 GHz. Предложението на КРС цели да се създадат конкурентни условия за използване на спектъра в този обхват.</p> <p>Не считаме, че определянето на посочения брой разрешения е в интерес на трите големи телекоми, тъй като е дадена възможност на всяко предприятие да подаде намерение за ползване на ресурса. КРС не е поставяла ограничения за подаване на намерения. Разпределението на ресурса е съобразено с проведените през последните години обществени консултации. В рамките на консултациите през 2017 г., „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са проявявали интерес към ползването на ресурс в обхват 3.6 GHz. В периода 2019 г. – 2020 г. КРС е издала временни разрешения за ползване на радиочестотен спектър в обхват 3.6 GHz от 100 MHz на „А1 България“ ЕАД, „Теленор България“ ЕАД (впоследствие Йеттел България) и „БТК“ ЕАД (впоследствие Виваком България), които дадоха възможност на трите предприятия да тестват 5G. Практическите тестове на 5G включваха първия разговор през 5G мобилна мрежа у нас, първият медицински преглед на пациент в България, извършен през новата технология, виртуална реалност, стрийминг на видео съдържание и гейминг, менторска сесия от разстояние на хоби готвачи, излъчване на 360° видео от концерт, приложения в образованието и др. В този период „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не са проявявали интерес към ползването на ресурс в обхват 3.6 GHz.</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС																																																																																												
	<p>за изграждане на 5G мрежи.</p> <p>С оглед на гореизложеното бихме искали да заявим съвместната позиция на „Ти.ком“ АД, „МАК“ АД и БАБТО в рамките на обявените обществени консултации по процедурите за разпределение на честотите в обхвати 3400-3800 MHz и 2600 MHz:</p> <p>Обхват 3400-3800 MHz:</p> <p>Свободният радиочестотен ресурс в лента 3400-3600 MHz е 170 MHz, като разпределението е както следва:</p> <table border="1" data-bbox="454 676 1205 932"> <thead> <tr> <th colspan="2">3400-3600 MHz (TDD)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>Зает</td> <td>3430-3435 3435-3440 3440-3445 3445-3450 3450-3455 3455-3460 3460-3465 3465-3470 3470-3475 3475-3480 3480-3485 3485-3490 3490-3495 3495-3500 3500-3505 3505-3510 3515-3520 3520-3525 3525-3530 3530-3535 3535-3540 3540-3545 3545-3550 3550-3555 3555-3560 3560-3565 3565-3570 3570-3575 3575-3580 3580-3585 3585-3590 3590-3595 3595-3600</td> </tr> <tr> <td>3400-3430</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>30 MHz</td> <td>170 MHz, 34 блока по 5 MHz</td> </tr> </tbody> </table> <p>Свободният радиочестотен ресурс в лента 3600-3800 MHz е 200 MHz, като разпределението е както следва:</p> <table border="1" data-bbox="454 1046 1205 1283"> <thead> <tr> <th colspan="2">3600-3800 MHz (TDD)</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>3600-3605</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3605-3610</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3610-3615</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3615-3620</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3620-3625</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3625-3630</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3630-3635</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3635-3640</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3640-3645</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3645-3650</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3650-3655</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3655-3660</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3660-3665</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3665-3670</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3670-3675</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3675-3680</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3680-3685</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3685-3690</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3690-3695</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3695-3700</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3700-3705</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3705-3710</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3710-3715</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3715-3720</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3720-3725</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3725-3730</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3730-3735</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3735-3740</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3740-3745</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3745-3750</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3750-3755</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3755-3760</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3760-3765</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3765-3770</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3770-3775</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3775-3780</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3780-3785</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3785-3790</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3790-3795</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td>3795-3800</td> <td>5</td> </tr> <tr> <td></td> <td>200 MHz⁷, 40 блока по 5 MHz</td> </tr> </tbody> </table>	3400-3600 MHz (TDD)		Зает	3430-3435 3435-3440 3440-3445 3445-3450 3450-3455 3455-3460 3460-3465 3465-3470 3470-3475 3475-3480 3480-3485 3485-3490 3490-3495 3495-3500 3500-3505 3505-3510 3515-3520 3520-3525 3525-3530 3530-3535 3535-3540 3540-3545 3545-3550 3550-3555 3555-3560 3560-3565 3565-3570 3570-3575 3575-3580 3580-3585 3585-3590 3590-3595 3595-3600	3400-3430	5	30 MHz	170 MHz, 34 блока по 5 MHz	3600-3800 MHz (TDD)		3600-3605	5	3605-3610	5	3610-3615	5	3615-3620	5	3620-3625	5	3625-3630	5	3630-3635	5	3635-3640	5	3640-3645	5	3645-3650	5	3650-3655	5	3655-3660	5	3660-3665	5	3665-3670	5	3670-3675	5	3675-3680	5	3680-3685	5	3685-3690	5	3690-3695	5	3695-3700	5	3700-3705	5	3705-3710	5	3710-3715	5	3715-3720	5	3720-3725	5	3725-3730	5	3730-3735	5	3735-3740	5	3740-3745	5	3745-3750	5	3750-3755	5	3755-3760	5	3760-3765	5	3765-3770	5	3770-3775	5	3775-3780	5	3780-3785	5	3785-3790	5	3790-3795	5	3795-3800	5		200 MHz ⁷ , 40 блока по 5 MHz	<p>Освен гореизложеното, броят на разрешенията е обоснован от наличния радиочестотен спектър от общо 370 MHz и от Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър“, обнародвана в ДВ, бр. 27, 02 април 2019 г., където е посочено: „Комисията за регулиране на съобщенията ще продължи дейностите по преразпределение по радиочестотния спектър в лента 3400-3800 MHz за осигуряване на условия за ползване на обхвата на 5G мрежи и за предоставяне на предприятията на непрекъснати ленти от ширина 100 MHz или по-широки“. В хода на обществените консултации на проект на регулаторна политика, не са постъпвали възражения срещу определените ленти от 100 MHz. На това основание е извършено и разпределението на спектъра от КРС. В следствие на тези обстоятелства и заявения интерес към спектъра, КРС проведе търг и издаде три разрешения за 100 MHz, което е добра основа за развитието на мрежи от пето поколение в България.</p> <p>Предложенията на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО не представляват намерение за придобиване на спектър, а предложение за преразглеждане на броя на разрешенията.</p> <p>Цитираният доклад 287 Guidance on defragmentation of the frequency band от МАК и по точно Ръководство относно дефрагментиране на радиочестотен обхват 3400- 3800 MHz⁴ не предоставят насоки за администрациите относно дефрагментирането на лента 3400-3800 MHz с оглед осигуряване на подходящи условия за въвеждане на 5G в нея. Това ръководство се основава на анализ на информацията за</p>
3400-3600 MHz (TDD)																																																																																														
Зает	3430-3435 3435-3440 3440-3445 3445-3450 3450-3455 3455-3460 3460-3465 3465-3470 3470-3475 3475-3480 3480-3485 3485-3490 3490-3495 3495-3500 3500-3505 3505-3510 3515-3520 3520-3525 3525-3530 3530-3535 3535-3540 3540-3545 3545-3550 3550-3555 3555-3560 3560-3565 3565-3570 3570-3575 3575-3580 3580-3585 3585-3590 3590-3595 3595-3600																																																																																													
3400-3430	5																																																																																													
30 MHz	170 MHz, 34 блока по 5 MHz																																																																																													
3600-3800 MHz (TDD)																																																																																														
3600-3605	5																																																																																													
3605-3610	5																																																																																													
3610-3615	5																																																																																													
3615-3620	5																																																																																													
3620-3625	5																																																																																													
3625-3630	5																																																																																													
3630-3635	5																																																																																													
3635-3640	5																																																																																													
3640-3645	5																																																																																													
3645-3650	5																																																																																													
3650-3655	5																																																																																													
3655-3660	5																																																																																													
3660-3665	5																																																																																													
3665-3670	5																																																																																													
3670-3675	5																																																																																													
3675-3680	5																																																																																													
3680-3685	5																																																																																													
3685-3690	5																																																																																													
3690-3695	5																																																																																													
3695-3700	5																																																																																													
3700-3705	5																																																																																													
3705-3710	5																																																																																													
3710-3715	5																																																																																													
3715-3720	5																																																																																													
3720-3725	5																																																																																													
3725-3730	5																																																																																													
3730-3735	5																																																																																													
3735-3740	5																																																																																													
3740-3745	5																																																																																													
3745-3750	5																																																																																													
3750-3755	5																																																																																													
3755-3760	5																																																																																													
3760-3765	5																																																																																													
3765-3770	5																																																																																													
3770-3775	5																																																																																													
3775-3780	5																																																																																													
3780-3785	5																																																																																													
3785-3790	5																																																																																													
3790-3795	5																																																																																													
3795-3800	5																																																																																													
	200 MHz ⁷ , 40 блока по 5 MHz																																																																																													

4 ECC Report 287, Guidance on defragmentation of the frequency band 3400- 3800 MHz, (Ръководство за дефрагментиране на честотната лента 3400- 3800 MHz).

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
	<p>КРС предвижда да издаде четири разрешения за ползване на честотен ресурс, както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • едно разрешение на А1 с предоставяне на честотна лента 3600-3700 MHz (100 MHz). • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3500-3600 MHz (100 MHz). • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3700-3800 MHz (100 MHz). • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3430-3500 MHz (70 MHz). <p>Намираме позицията на КРС за неприемлива поради следните причини:</p> <ul style="list-style-type: none"> • отчита само и единствено интересите на трите големи инфраструктурни телекома, без да са взети предвид интересите на по-малките оператори – предлага се издаване на три разрешения от по 100 MHz при необходимост от 80 MHz на разрешение и при наличие на повече от три лицензирани телекомуникационни предприятия; • не способства развитието на конкуренцията и утвърждава статуквото – предвижда издаване на неравностойни разрешения – три по 100 MHz (повече от необходимия ресурс от 80 MHz) и едно от 70 MHz, като по този начин облагодетелства бъдещите притежатели на разрешенията от по 100 MHz, за сметка на всички останали; • не отразява напълно препоръките на доклад 287 	<p>съществуващи разрешения, използване, планове, график, национален опит и възможен план за дефрагментиране с оглед успешно въвеждане на 5G. В доклада са дадени насоки как големи непрекъснати блокове да се направят налични за предоставяне на предприятията като е посочено, че непрекъснатите честотни блокове от 80-100 MHz в обхват 3.6 GHz са от съществено значение за успешното развитие на 5G мрежи с висока пропускателна способност. Разпределението в обхват 3,6 GHz, осъществено от КРС, е в съответствие с Решение за изпълнение (ЕС) 2019/235⁵ Европейската комисия и Регулаторната политика за управление на радиочестотния спектър..</p> <p>Както е посочено в Приложението към Решение 433 от 21.12.2020 г., като има предвид свободният честотен ресурс в обхват 3.6 GHz КРС е решила да издаде 4 разрешения за ползване на честотен ресурс, като едно от тях е с предоставяне на 70 MHz, а 3 с предоставяне на ресурс от по 100 MHz.</p> <p>Именно поради факта, че намерението на КРС е било с едното разрешение да се предостави радиочестотен спектър в размер на 70 MHz, задълженията в това разрешение по отношение на процента на покритие по население, скорост на сваляне на данни и максималното двупосочно времезакъснение на краен потребител са по-ниски.</p> <p>„Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО са имали възможността съобразно техните бизнес планове да заявят ползване на конкретна радиочестотна лента (70 MHz или 100 MHz).</p>

⁵ Решение за изпълнение (ЕС) 2019/235 на комисията от 24 януари 2019 година за изменение на Решение 2008/411/ЕО във връзка с актуализиране на съответните технически условия, приложими за радиочестотната лента 3400-3800 MHz.

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
	<p>на ЕСС, според който непрекъснатите честотни блокове от най-малко 80 MHz в обхват 3.6 GHz са от съществено значение за успешното развитие на 5G мрежи с висока пропускателна способност – предлага се едно от разрешенията да бъде от 70 MHz.</p> <p>Вземайки в предвид така изложените аргументи, считаме за по-правилно и законосъобразно КРС да издаде 4 разрешения от по 90 MHz както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3440-3530 MHz (90 MHz), като ако по правни причини се налага на първия заявител да бъдат предоставени 100 MHz, за това също има достатъчен ресурс; • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3530-3620 MHz (90 MHz); • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3620-3710 MHz (90 MHz); • едно разрешение с предоставяне на честотна лента 3710-3800 MHz (90 MHz). <p>В случай че КРС все пак реши да предостави 3x100 MHz в обхват 3.6 GHz, Ти.ком възнамерява да се оттегли от процедурата в полза на големите оператори, ако КРС включи задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС.</p>	<p>Предложението за друго разпределение не е подкрепено с технически аргументи.</p> <p>Твърденията на „Ти Ком“ АД, МАК АД и БАБТО, че позицията на КРС не способства развитието на конкуренцията и утвърждава статуквото, като предвижда издаване на неравностойни разрешения са неверни, предвид факта, че КРС е обявила намерение за провеждане търг, в който са могли да участват всички предприятия.</p> <p>Решението за участие и/или оттегляне от процедурата по заявяване на намерение за издаване на предложените от КРС разрешения в рамките на обществените консултации е на съответната заинтересована страна.</p> <p>Мотиви по отношение на предложението на предприятието: “В случай че КРС все пак реши да предостави 3x100 MHz в обхват 3.6 GHz, Ти.ком възнамерява да се оттегли от процедурата в полза на големите оператори, ако КРС включи задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС“:</p> <p>Становището на КРС е, че включването на задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС, следва да бъде мотивирано. Това налага да се прецени ефективното използване на спектъра, насърчаване на</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>конкуренцията и увеличаване в максимална степен ползата за потребителите, както и наличния свободен ресурс. Преценката за необходимостта от налагане на задължения за предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори следва да се прави както въз основа на оценки на конкурентоспособността и техническото и икономическото състояние на пазара, така и в контекста на вида конкуренция, която се насърчава. В дългосрочен план максимална полза за потребителите ще възникне от конкуренция на база на разгръщането на отделни мрежи, използващи радиочестотен спектър, а не чрез конкуренция на базата на услугите чрез предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори. Разгръщането на мрежите е съществена предпоставка за постигане на допълнителната цел на Кодекса – осигуряване на повсеместна свързаност с широко разпространение и използване на мрежи с много голям капацитет. Виртуалните оператори поначало не допринасят за повишаване на свързаността, тъй като те използват вече изградените мрежи и не осигурят покритие с услуги в районите, в които няма изградена инфраструктура, тъй като не разполагат с мрежа. В този смисъл, евентуалното налагане на задължения за достъп за виртуални мобилни оператори следва да се преценява и спрямо оценката за възможните последици от такава мярка за съществуващите и бъдещите инвестиции от участниците на пазара. Следва да се има предвид, че осигуряването на достъп за мобилни виртуални оператори от страна на мобилните мрежови предприятия е свързано с разгръщане на допълнителна инфраструктура и резервиране на капацитет за услугите, които ще бъдат предоставяни на клиентите на</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>виртуалните оператори. В тази връзка като се отчита поставената от ЕКЕС допълнителна цел за свързаност, която насърчава по-бързото разгръщане на високоскоростни и свръхвисокоскоростни мрежи и изпълнение на задълженията за покритие, КРС счита, че липсват достатъчно аргументи за налагане на задължения за предоставяне на достъп за виртуални мобилни оператори.</p> <p>Наред с това данните от годишните доклади на КРС в последните години, както и тези в извършения анализ на пазара на терминиране на гласови повиквания в индивидуални мобилни мрежи през 2022 г., представят състоянието на пазара. Там се вижда, че при сегментът - предоставяне на мобилни услуги не се наблюдава нарушение на конкуренцията или пазарен провал, който да изисква регулаторна намеса. Тримата участници на пазара имат близки пазарни дялове както на база брой абонати, така и на база приходи, което показва, че нито един от операторите не разполага с конкурентно предимство пред останалите.</p> <p>Видно от изложеното аргументите за запазване или осигуряване на ефективна конкуренция съгласно чл. 80а от ЗЕС, обосноваващи налагането на задължение за достъп на едро до мобилни мрежи към настоящия момент не са валидни според данните за състоянието на пазара.</p> <p>Освен това анализът на практиката показва, че в повечето европейски страни операторите на мобилни мрежи предлагат достъп до оператори на мобилни виртуални мрежи (MVNO) чрез свободно търговско договаряне. Според публикуваната от Cullen International SA информация за регулацията на предоставянето на достъп на MVNO в европейските държави,</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>актуална към април 2022 г. практиката е както следва:</p> <ul style="list-style-type: none"> • В 19 държави, в т.ч. и в България предоставянето на достъп на MVNO не се регулира. • В 6 държави в разрешенията за придобиване и ползване на индивидуално определен ограничен ресурс – радиочестотен спектър е заложено задължение за предоставяне на достъп за MVNO, както следва: <ul style="list-style-type: none"> - В Чехия е наложено задължение за предоставяне на достъп на едро до 4G за MVNO, а за 5G мрежите задължението за достъп е ограничено до 2026 г.; - Във Франция е продължено задължението за предоставяне на достъп на едро за MVNO с оглед последователност на регулаторната политика и предвид вече сключените споразумения; - През 2020 г., португалският регулатор е предвидил задължения за предоставяне на достъп за MVNO в рамките на търг за предоставяне на спектър за 5G - В Гърция е наложено задължение за предоставяне на достъп на MVNO въз основа на търговски споразумения; - В Ирландия един от операторите е поканен да включи в предложението си доброволен ангажимент за предоставяне на достъп на MVNO във връзка с издаване на разрешение за 3G; - В Хърватска са наложени задължения за достъп за MVNO като част от условията на разрешението за спектър в обхват 700 MHz, 3600 MHz и 26 GHz. • В 3 държави са възложени задължения въз основа на пазарен анализ. В Литва са възложени задължения за достъп въз основа на пазарен анализ, като изрично се посочва, че

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>съществуващите споразумения за MVNO са сключени въз основа на търговско договаряне. Въз основа на пазарен анализ са наложени задължения в Република Северна Македония, която не е част от ЕС, както в Норвегия. В 3 страни, цените са регулирани, а в други две страни (Дания и Финландия) е упоменато цените да са разумни и справедливи. В Чехия се използва метода Price squeeze test за 4G достъп, който е базиран на маржове, но не и на фиксирана максимална цена, а по отношение на 5G достъп се прилага Retail-minus.</p> <p>Следва да се има предвид, че в края на 2021 г. чешкият регулатор нотифицира Европейската комисия (ЕК) за преглед на пазара на едро на достъп и генериране на повиквания от мобилни мрежи, като предлага да определи трите мобилни оператора, като такива със значително пазарно въздействие. След отваряне на втора фаза и задълбочен анализ със свое Решение С(2022) 888⁶ от 17.02.2022 г. ЕК налага вето на предложението проект. Чешкият регулатор изменя проекта на пазарен анализ и отново го нотифицира на 29.12 2022 г. На 27 януари 2023 г. Европейската комисия (ЕК) отвори фаза II за разследване на прегледа на пазара за достъп на едро и генериране на повиквания от мобилни мрежи - Пазар 15 от Препоръка на ЕК 2003/311/ЕО от 11 февруари 2003 г. на Чехия. Преписката е предоставена на BEREC за анализ и становище. На 27.02.2023 г. в становището си BEREC подкрепя позицията на ЕК. и на предложението анализ и проект на решение за възлагане на задължения е наложено вето. Според ЕК и BEREC пазарът за достъп на едро и генериране</p>

⁶ https://circabc.europa.eu/ui/group/2328c58f-1fed-4402-a6cc-0f0237699dc3/library/d7c3fb72-9212-4399-ad7f-ac226939f290?p=1&n=10&sort=modified_DESC

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>на повиквания от мобилни мрежи не подлежи на <i>ex-ante</i> регулиране, тъй като няма достатъчно доказателства за изпълнение на теста на трите критерия и не може да се аргументира възможността за възникване на конкурентни проблеми на съответния пазар, което от своя страна да обоснове налагането на <i>ex-ante</i> корективни мерки. Това са и мотивите на ЕК да премахне Пазар 15 от Препоръката за съответните пазари през 2007 г.</p> <ul style="list-style-type: none"> • В 6 държави - Австрия, Дания, Финландия, Германия, Италия, Ирландия във връзка със сливане, са възложени задължения въз основа на разпоредбите на техния Закон за защита на конкуренцията при разглеждане на преписки, свързани със защита на конкуренцията от компетентния орган. <p>Видно от гореизложеното регулаторна намеса от секторния регулатор на електронните съобщения за налагане на задължения за предоставяне на достъп на MVNO не е популярна в европейските държави, като това не е пречка за развитие на този тип услуги въз основа на свободно търговско договаряне. Това се потвърждава и от данните на TELECOM RESEARCH - нидерландска компания за проучвания, според които е налице предлагане на услуги на крайни потребители от MVNO в европейските държави, където предоставянето на достъп на MVNO не се регулира. От тези данни се вижда, че предоставянето на услуги от MVNO е развито основно в Западна Европа с изключение на Португалия и Люксембург.</p> <p>Налагането на задължение за достъп до MVNO и ценови и неценови условия, не следват от нормите на закона (<i>ex lege</i>). Налагането на такива мерки се извършва след оценка на</p>

Заинтересовани лица	Становище	Становище на КРС
		<p>пазарните възможности за успешно навлизане на виртуални оператори и съответно дали е налице необходимост от регулаторна намеса на пазара.</p> <p>Предвид всичко изложено КРС счита, че към момента не са налице фактически и правни основания, обосноваващи включване на задължения за получателите на разрешенията да предлагат достъп до 5G мрежите си на мобилни виртуални мрежови оператори при недискриминационни цени на едро като условие по чл. 90, ал. 2, т. 3 от ЗЕС.</p>